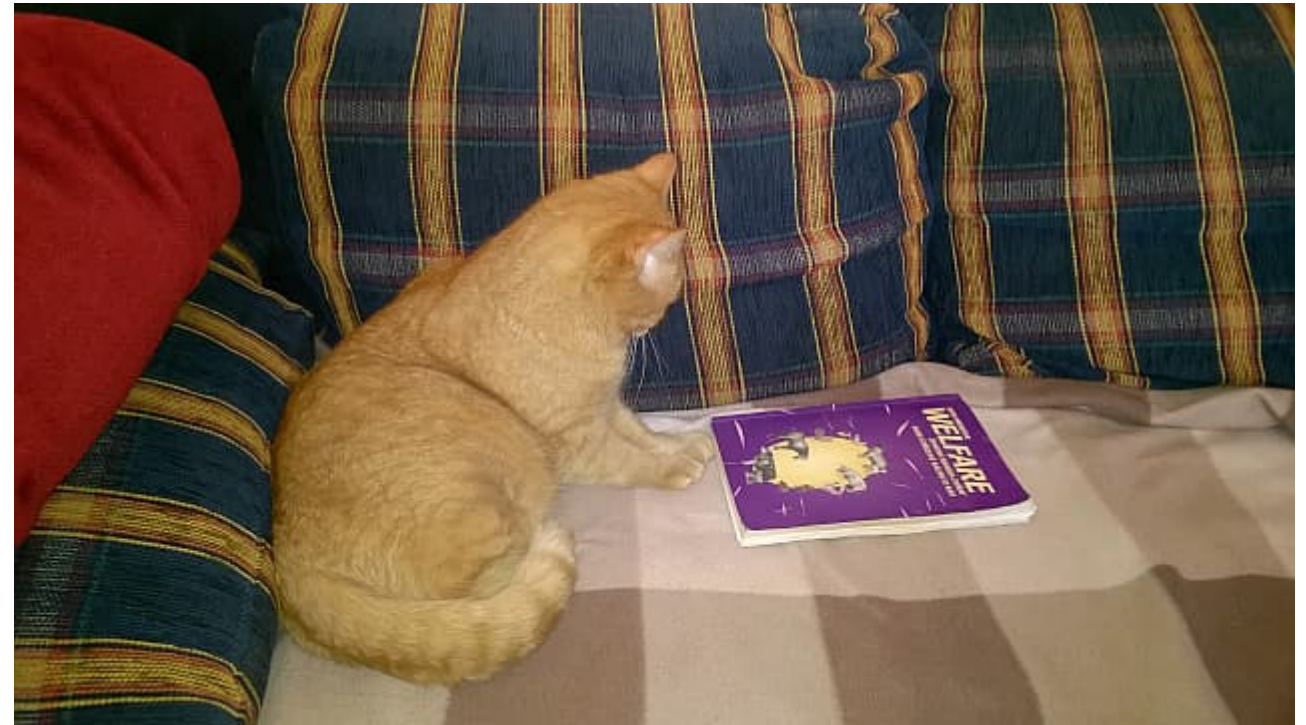

WELFARE
v chove

hospodárskych zvierat

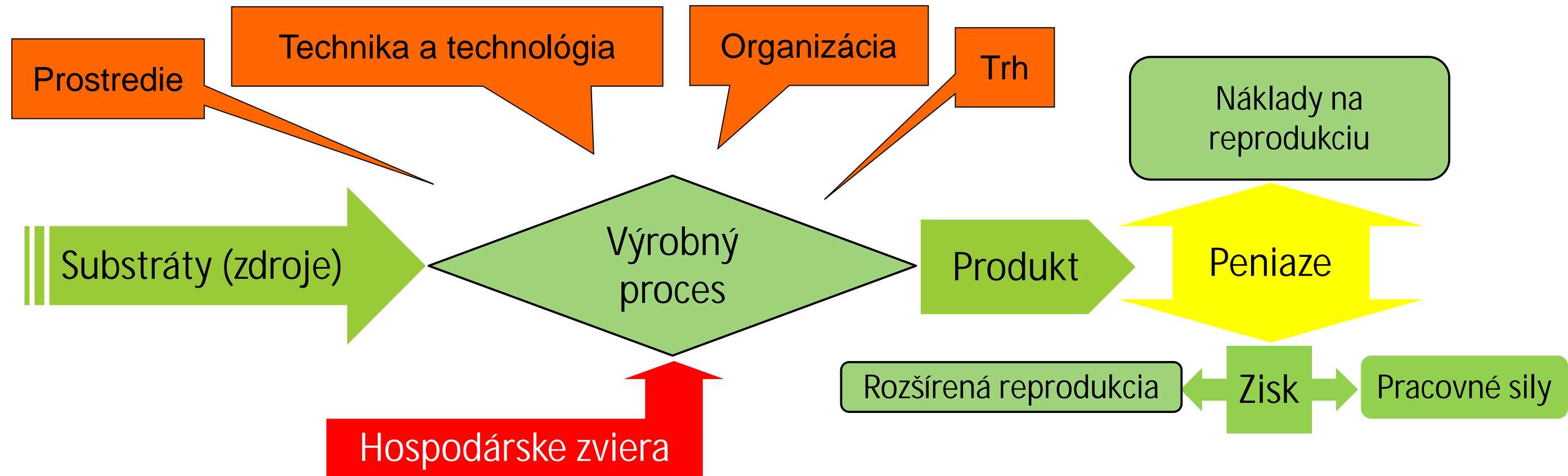
Úloha poľnohospodárstva – zabezpečiť potraviny a krmoviny

V primeranom:

- množstve
- cene
- kvalite

Dopyt je v súčasnosti nasýtený.

FAKTORY

Prostredie

- počasie
- zdravie
- genotyp
- plemeno
- ontogenéza

Technologické

- úroveň technológie
- systém ustajnenia, podstielka
- úvery, investície

Organizačné

- produktivita
- organizácia práce
- kvalifikácie

Trhové

- makroekonomika
- ponuka - dopyt
- ceny
- konkurencia
- marketing

Vzťah človek – zvieratá v histórii

<https://www.nronline.org/news/earthbeat/smithsonian-exhibit-connects-spirituality-and-ecology-american-buffalo>

Predchodcovia modernej civilizácie

- úcta k loveným zvieratám
- rituály pri zabíjaní zvierat

Prečo???

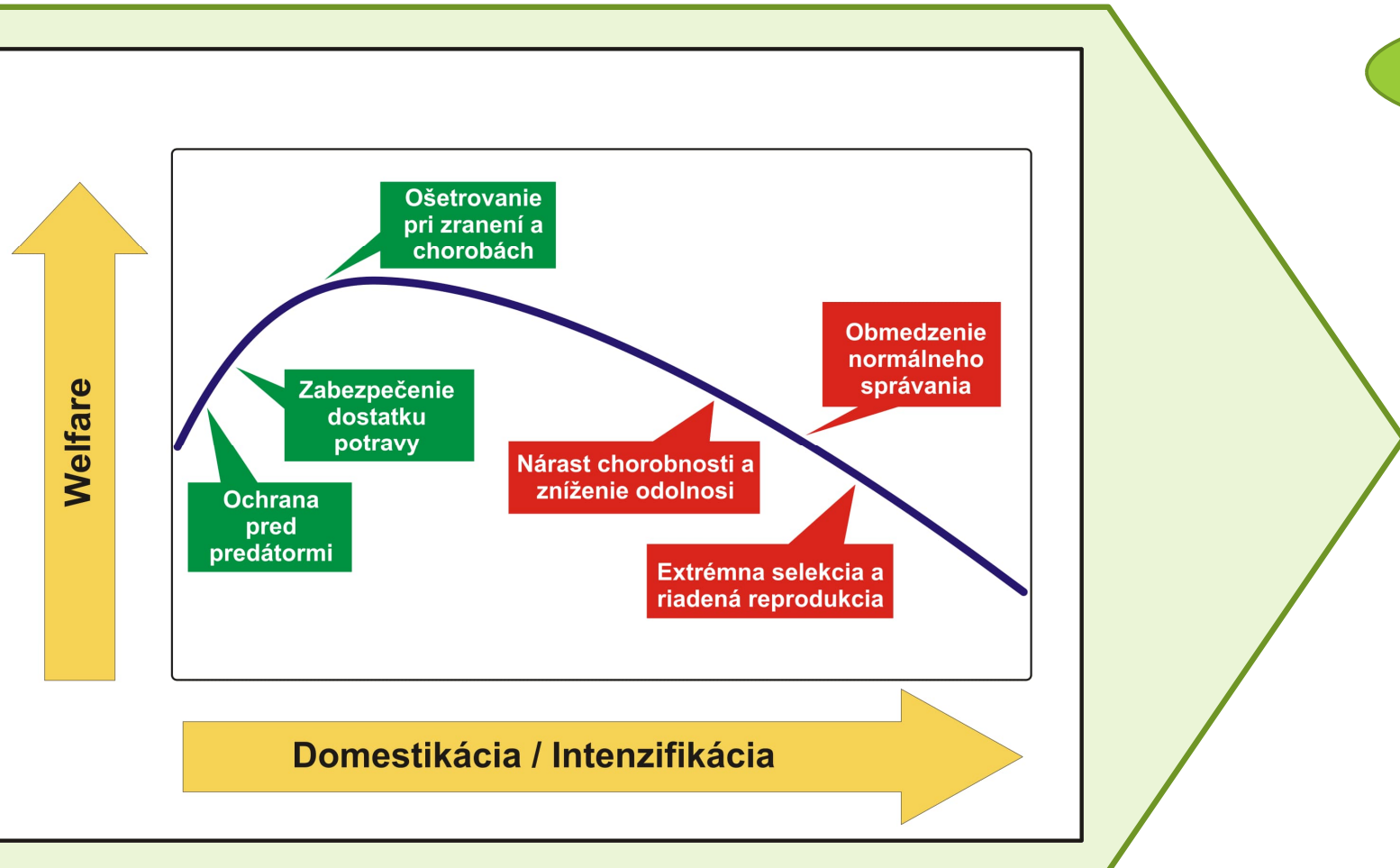
??? Rešpekt k životu – altruizmus – súcit ???

Nevyhnutnosť!

Pračlovek úplne podliehal vplyvu prírodných síl.

Vzťah človek – zvieratá & domestikácia

Domestikácia = uvedomovanie si hodnoty zvierat, vznik „obľúbencov“

užitočné a neužitočné zvieratá

- zábava, priateľ a spoločník - pes
- väčšia hodnota za živa - krava, ovca, kôň
- konkurenti v potrave - ošípaná, hydina

Vabaduse puistee Kaubmaja takana/ Uueturu, Tartu Estonia
<https://www.adequatetravel.com/blog/famous-monuments-in-estonia/>

Vzťah človek - zvierá

Starostlivosť o zvieratá je priamo úmerná hodnote pre človeka.

HODNOTA = schopnosť vytvárať majetok a zvyšovať kvalitu života

Vzťah človek – zvierá v súčasnosti

V súčasnosti človek plne ovláda
spoločné životné prostredie

Rozhodnutia čo je dôležité pre prežitie a blaho sú v rukách človeka.

Pre zvieratá nie je dôležité čo cítime ale čo robíme.

Musíme sa snažiť porozumieť tomu ako zvierá vníma svet.

Ako zvierá vníma kvalitu vlastného života?

Potreby zvierat – rozumieme im?

Aké sú potreby zvierat?

Cítia nedostatok?

Cítia utrpenie?

Uvedomujú si svoje potreby?

Uvedomujú si nedostatok?

Uvedomujú si utrpenie?

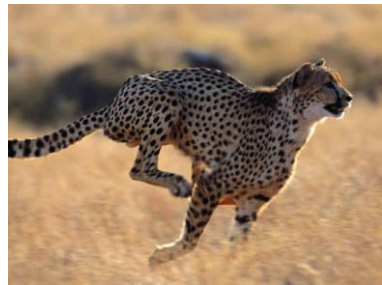
Potreby zvierat – rozumieme im?

Príklad - pocit hladu a príjem potravy

Jeme preto lebo sme hladní, ale aj preto je to spoločensky vhodné – správanie môže byť úplne rovnaké.

<http://www.wikipedia.org>

<http://www.encyklopedie.blogger.cz/>

Zvieratá potravu potrebujú – ale túžia po nej?

Trpia zvieratá hladom?

Uvedomujú si nedostatok potravy a hrozbu hladovania?

"The prefrontal cortex is involved in higher mental functioning, like using a can opener and remembering to feed you."

Potreby zvierat a vedomie

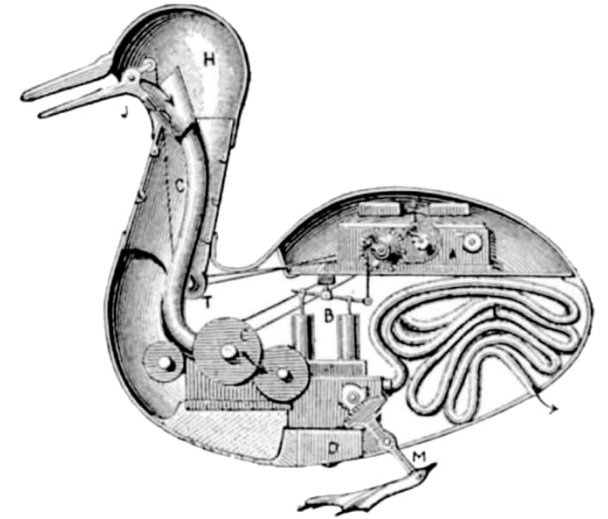
Cogito ergo sum

René Descartes „Cartesius“ (1596 – 1650).

Telá zvierat a človeka pokladá za zložité stroje, ktoré sa riadia zákonmi mechanického pohybu.

Všetky pohyby pozorované u zvierat pochádzajú výlučne z telesného a mechanického druhu pohybu. Existenciu vedomia zvierat vylučuje.

Malé prasiatko netrpí (bolesťou, hladom, zimou, ... lebo nemá na to dosť rozumu.
A malé dieťa?

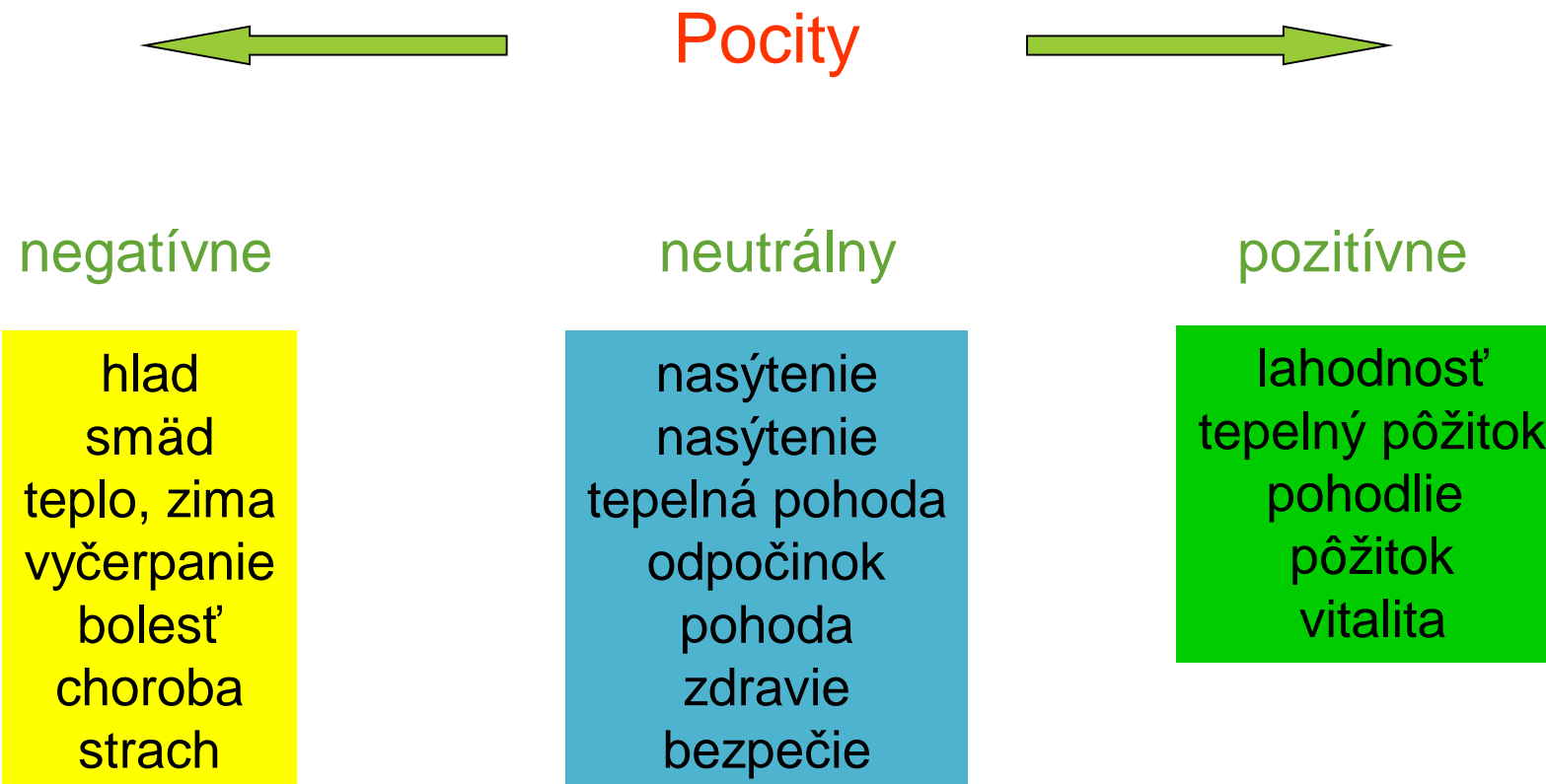

Duck of Vaucanson (1738-1739) Wikipedia

Nemali by sme sa pýtať či zvieratá sú schopné myslieť, ale či sú schopné trpieť.
Jeremy Bentham (1748 – 1832).

Potreby zvierat a vedomie?

Pocity – vnemy podnetov pochádzajúce z vonkajšieho alebo vnútorného prostredia

Potreby zvierat a vedomie?

Nálada – stav, ktorý nie je viazaný na konkrétny podnet.

negatívne

úzkosť

apatia

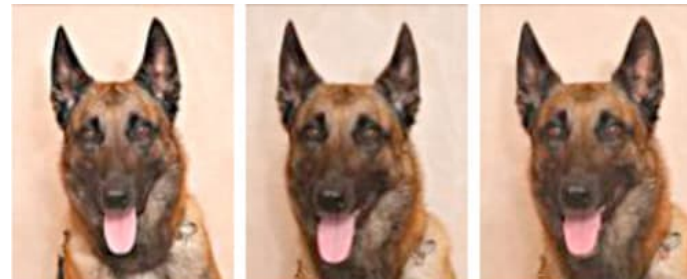
bezmocnosť

pozitívne

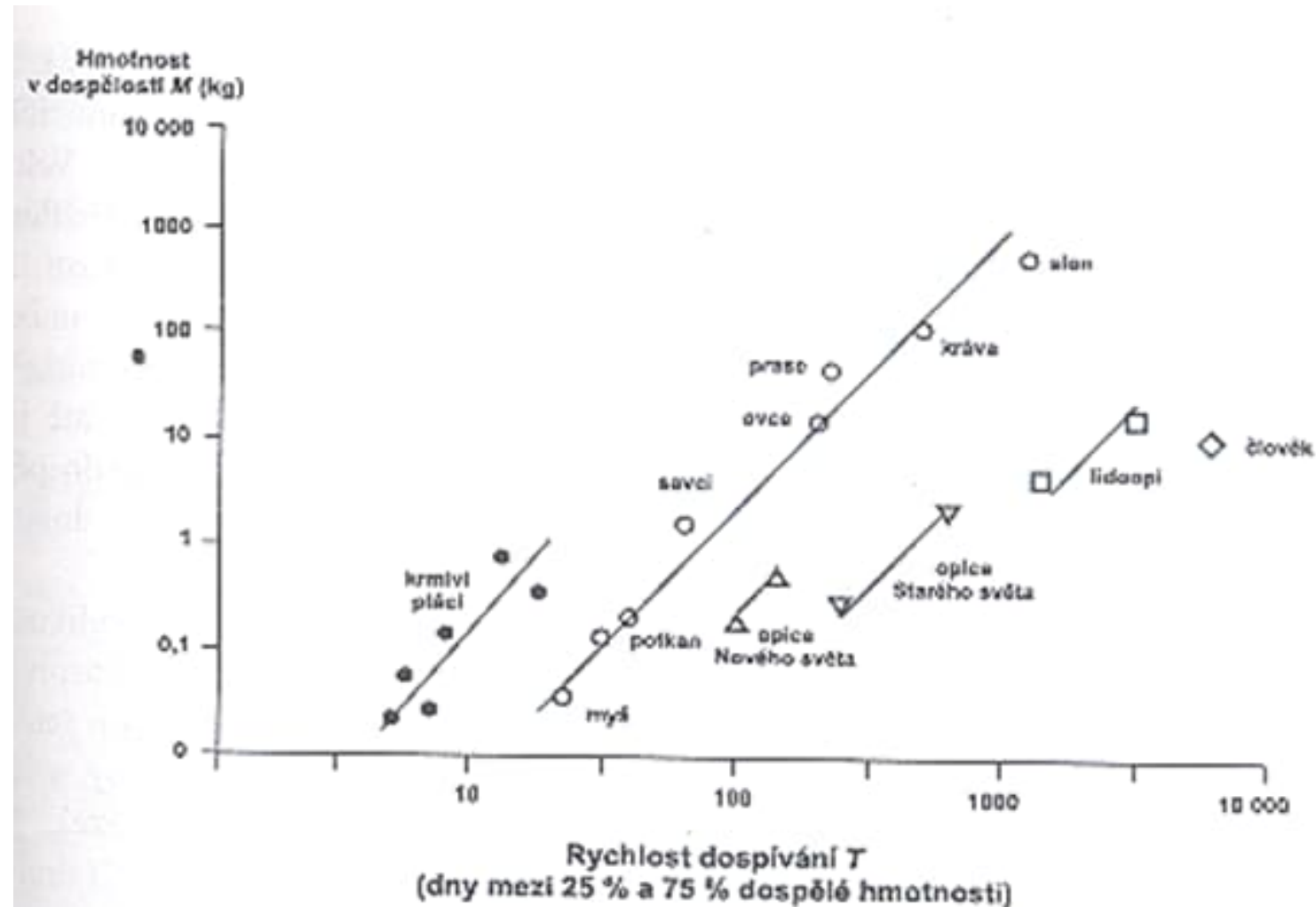
vzrušenie

zvedavosť

kontrola

Evolúcia vedomia (?)

Potreba energie na rast je v rámci skupiny konštantná (vzhľadom na kg ŽH v dospelosti). Rýchlosť dospievania je v jednotlivých skupinách živočíchov je podobná, ale postupne spomaľuje. Obdobie starostlivosti o mláďatá sa tak postupne predlžuje – obdobie kedy sa rozvíja abstraktné myslenie a schopnosť používať myslenie pre strategické rozhodovanie, ...).

Meranie potrieb – „hodnota“ pre zvierá

Rozhodovanie – reakcia na podnety prichádzajúce zvonku aj z vnútorného prostredia súčasne

Výsledné konanie = nálada + motivácia + skúsenosť

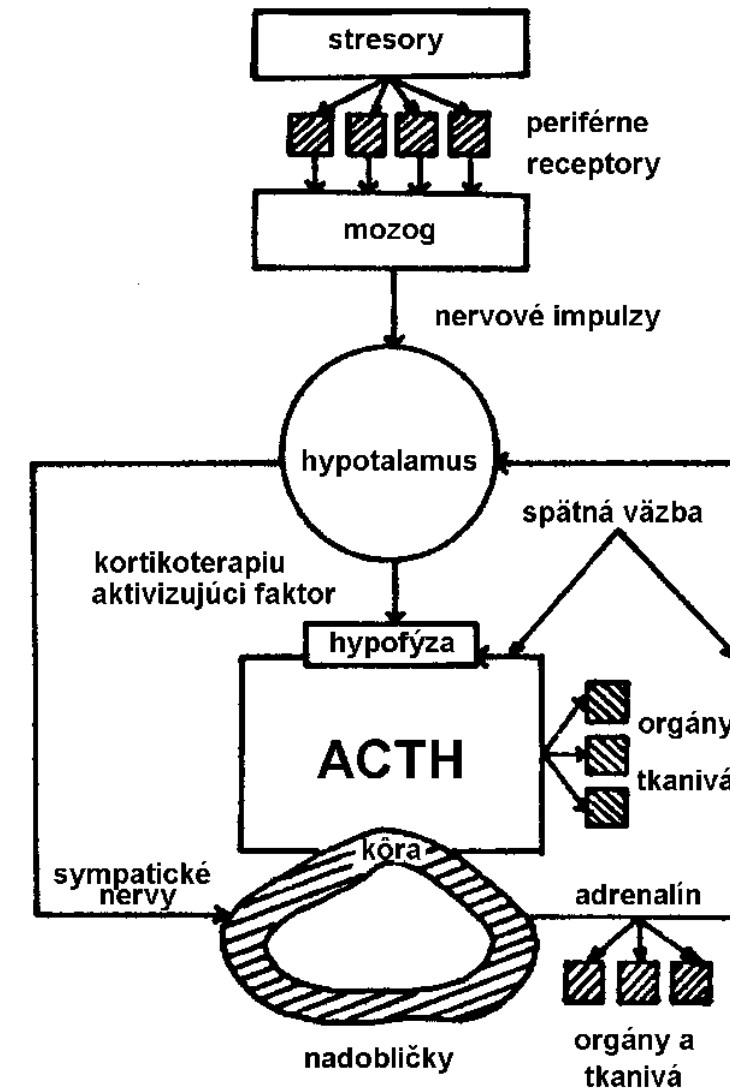

Zviera má **vedomú** motiváciu konať tak aby sa vyhlo utrpeniu.

Záťaže – aká je adekvátna záťaž?

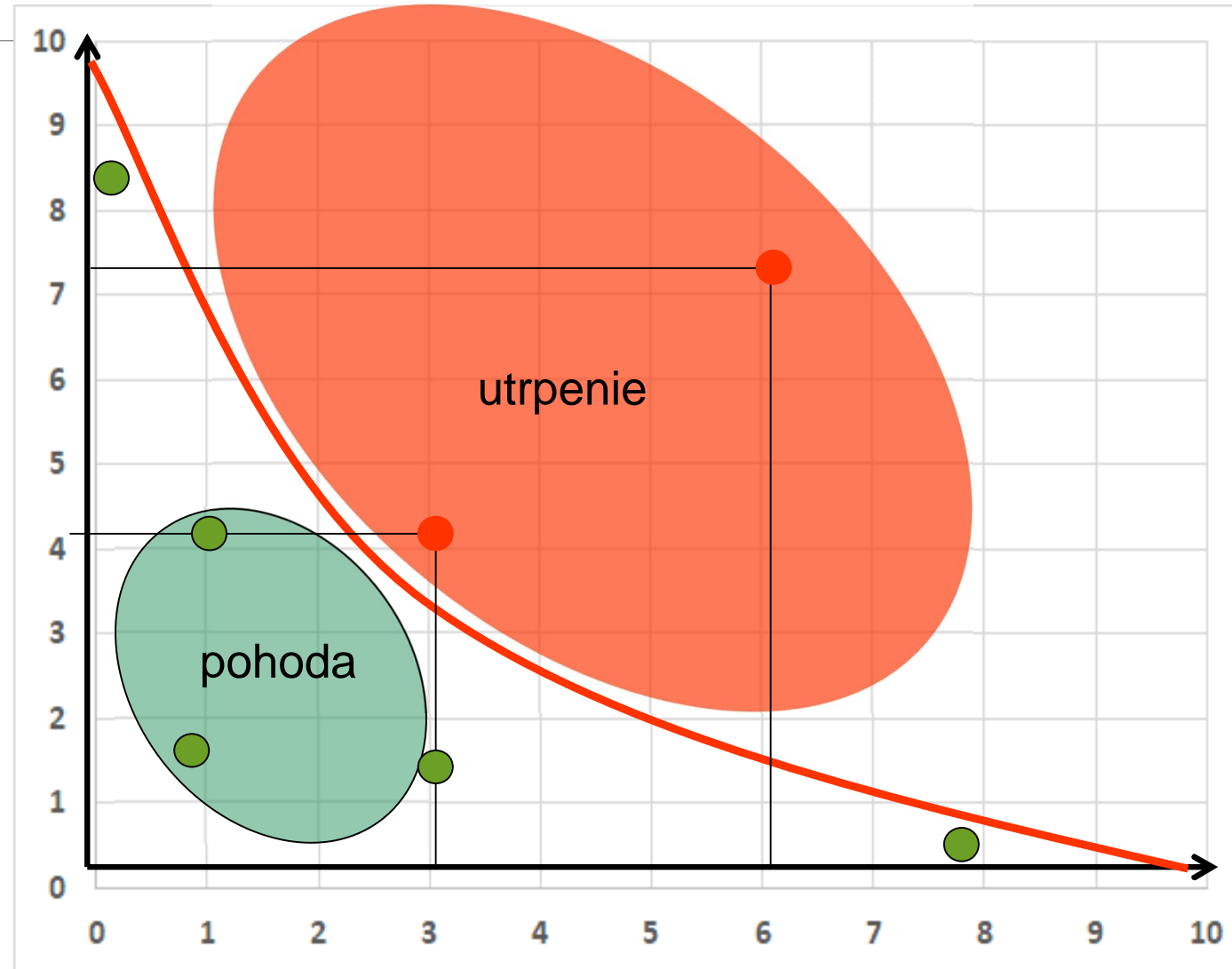
Hypotalamo – hypofýzo – kortikoidná os

Úloha stresu - adaptácia

McFarlandov "vajčkový" model záťaže

únava

hlad

Utrpenie

intenzita záťaže + dĺžka trvania pôsobenia

Ruth Harrison: Animal Machines, 1964

Prvý pokus o stanovenie potrieb zvierat Brambellova komisia 1965

Report of the Technical Committee to Enquire into the Welfare of Animals kept under Intensive Livestock Husbandry Systems, Brambell Report, December 1965 (HMSO London, ISBN 0 10 850286 4)

5 slobôd

1. Vstať
2. Lahnúť si
3. Otočiť sa
4. Očistiť si telo
5. Natiahnúť končatiny

5 slobôd britskej rady pre ochranu zvierat

1. **Sloboda od smädu, hladu a podvýživy** - bezproblémový prístup k čerstvej vode a krmivu, dostatočnému pre zachovanie plného zdravia a kondície.
2. **Sloboda od nepohodlia** - poskytnutie vhodného prostredia vrátane prístrešia a pohodlného miesta na odpočinok.
3. **Sloboda od bolesti, zranenia a choroby** - prevenciou, rýchlou diagnózou a liečením.
4. **Sloboda vykonávať normálne správanie** - poskytnutím dostatočného priestoru, vhodného zariadenia a spoločnosti zvierat rovnakeho druhu.
5. **Sloboda od strachu a úzkosti** - zabezpečením podmienok vylučujúcich mentálne utrpenie.

Potreby zvierat

1. **fyziologické potreby** - výživa, mikro a makroklima, odpočinok, ...
2. **potreby bezpečnosti a ochrany zdravia** - ochrana pred zranením, krutosťou,
3. **behaviorálne potreby** - možnosť prejavit' normálne správanie

Dr. Jan Brouček

BROUČEK, J. - MIHINA, Š. - HETENYI, L. - TANČIN, V. - UHRINČAŤ, M. 1993. Předpoklady vytvoření dobré pohody u zvířat. In *Sborník mezinárodní konference: Životní prostředí ve vazbě na ekologicky šetrící a trvale udržitelné zemědělství*, Praha, VŠZ, s. 360-366.

Ako definovať welfare?

Pojem welfare je chápaný ako dynamický stav dosiahnutý optimálnou starostlivosťou, smerujúcou k naplneniu potrieb zvierat'a.

Je možné úplne naplniť všetky potreby zvierat'a? Netrpí pri tom zviera?

Welfare

Pohoda zvierat'a je určovaná jeho schopnosťou a možnosťami, ako sa vlastným správaním v konkrétnom prostredí vyhnúť utrpeniu a zachovať si kondíciu.

Prof. John Webster

Webster, J. 1994. Animal Welfare. A Call Eye Towards Eden. Blackwell Science.

Ďakujem za pozornosť!

